

"Volen acabar amb el català"

Maria Lluïsa Palos, professora d'institut i autora del llibre *L'amenaça del català light*, afirma en aquesta entrevista que els defensors del català anomenat *light* responen a consignes espanyolistes i volen fragmentar la llengua.

Si un alumne seu escrigués en una redacció la frase "a lo millor el quadro de Dalí ha sigut robat del barco", el suspendria?

—No, li diria que escrigui en català o en castellà. I si ho fa en català, llavors haurà de respectar el codi. També li diria que no caigui en el bilingüisme mental. El bilingüisme és una trampa mortal.

—L'amenaça del català light, ¿és fruit d'un rampell de ràbia?

—En el llibre hi ha ira, però no és producte d'un rampell sinó del convenciment que el català light és la defensa de l'espanyolisme dins del català, una actitud davant d'una llengua i d'un poble.

—Le seves anàlisis són poc lingüístiques i molt polítiques. ¿Això no resta autoritat als seus arguments?

—Jo no he volgut fer cap tractat de lingüística sinó de conscienciació. Vull demostrar que les teories del light no només són absurdes sinó que a més són molt perilloses. Penso que defensar una llengua és defensar el poble que usa aquesta llengua, i que el nacionalisme és necessari perquè el català pugui tirar endavant.

—Vostè ha dedicat adjectius molt durs als defensors del català light: "apòstols de la ignorància col·lectiva", "pedants il·lustrats", "cínics d'estar per casa", "traïdors", "oligarques de l'estultícia" i altres. ¿N'hi ha per a tant?

—Jo no els he insultat mai com a persones. Només els he valorat en funció de la seva obra i el que hi diuen. Els light són intransigents i tracten tothom que no opina com ells

d'analfabet de la llengua, per això he estat tan dura. I si em volen posar una querrela per insults, que me la posin. Estic disposada a anar a judici.

—¿No hi té res personal, contra els Pericay, Toutain, Fité i els altres defensors del light?

—Res, ni els conec. Bé, en Pericay i jo som veïns i ens saludem correctament.

—¿No creu que està sobrevalorant el poder dels light?

—Ben al contrari. Han practicat la infiltració en els principals mitjans de comunicació en català i a hores d'ara Catalunya (Ràdio, Diari de Barcelona i Avui segueixen els seus criteris lingüístics. Fixa't si tenen influència que l'aparició del meu llibre ha estat silenciada a gairebé tots els mitjans inclosos *La Vanguardia* i *El Periódico*. He estat víctima d'un boicot premeditat.

—El llibre ha estat publicat per l'editorial Tibidabo. ¿Potser alguna altra editorial no va voler publicar-lo?

—No, va ser la primera a què vaig acudir. Ara, segur que en altres editorials no l'haurien volgut.

—¿Per exemple?

—Alguna editorial controlada per sectors propers als espanyolistes.

—Afirmar que el català light equival a una partida de defunció de la llengua catalana, ¿no és una exageració?

—No ho és, perquè el català que ells proposen implica l'assumpció mental del bilingüisme, i aquest és el començament de la fi d'una llengua. Acceptar castellanismes com "barco", "bueno" i "lo" és acceptar la substitució lingüística. L'acastellanament progres-

"He estat víctima d'un boicot premeditat".

siu del català només pot conduir a la seva desaparició. Jo els diria, als que defensen aquestes postures, que potser millor que ens passéssim directament al castellà.

—De la manera que ho diu sembla com si pensés que les teories light responen a interessos inconfessables. No em dirà que al darrere també hi tenen l'Opus Dei...

—El que és segur és que, al darrere, no hi tenen cap partit nacionalista. No puc dir que tinguin una militància política

concreta, però penso que representen l'espanyolisme que pretén vulgaritzar i fragmentar la nostra llengua. La vulgaritzen perquè hi introdueixen mots i estructures sintàctiques que no tenen res a veure amb el català, i la fragmenten perquè prenen com a model de les seves anàlisis únicament la variant barcelonina del català. Un valencià o un mallorquí no es poden identificar mai amb el català light.

—Com és que L'amenaça del català light no porta prò-

leg?

—Si no en porta no és perquè no l'hagi buscat. El problema ha estat que el llibre és molt clar en els seus plantejaments i, encara que tothom m'ha felicitat pel contingut, ningú no s'ha atrevit a fer-ne el pròleg. Quan li ho vaig demanar a un professor universi-

tari em va dir que no podia quedar malament amb ningú i que no prologaria l'obra. I com aquest, tots. No s'atreveixen a dir en públic el que pensen en privat.

—*¿Com ha observat que incideixen les teories light entre els professors de català?*

—He tingut ocasió de relacionar-me amb molts d'aquests professors, i puc dir que per a molts d'ells aquestes teories han representat una excusa perfecta per poder relaxar la seva exigència en el correcte ús de la llengua dels seus alumnes. I això ho estan pagant els nanos. Els joves cata-

lans han assumit mentalment el bilingüisme com un fet natural. Per això jo no em crec les enquestes oficials que diuen que el català està millor que mai i que no hi ha motius de preocupació. La realitat no està en les enquestes, la realitat està al carrer. I el carrer diu que l'ús social del català va decreixent. L'altre dia vaig preguntar als meus alumnes en quina llengua parlen quan van a la discoteca o surten a la nit. "En castellà", et diuen. "Per què?", preguntes. "Per cortesia", "Per si l'altre parla castellà", et responen. I això vol dir que la majoria dels nostres joves són bilingües mentals.

—*¿Està en contacte amb el "grup de Girona"?*

—He parlat ocasionalment amb algun dels seus integrants. Són un grup d'experts que li pronostiquen un futur poc afalagador al català. Com ells, penso que el bilingüisme és una manera disfressada d'eliminar la llengua catalana, i davant d'això només es pot respondre amb el monolingüisme actiu.

—*El llibre sembla un llibre destinat a la polèmica. ¿Té previst continuar la sèrie?*

—Sí, però no ara. Vull escriure un altre llibre que intenti desvetllar la consciència que cal que Catalunya gaudeixi de, com a mínim, total independència cultural. Que el català deixi de ser una llengua en llibertat provisional.

Eduard Voltas

JORDI MORERA

Les claus per entendre la polèmica

L'enfrentament entre els partidaris del català *light* i els seus detractors ha arribat a nivells importants de virulència verbal. En l'assumpte, hi han intervingut diversos factors. En primer lloc, la discrepància professional basada en criteris lingüístics; però de manera progressiva s'hi han incorporat l'afany de protagonisme i, en alguns casos, el joc brut.

D'una banda hi ha els *light* (encara que a ells no els agrada aquesta denominació). Els més representatius són quatre: Ricard Fité, assessor lingüístic de Catalunya Rà-

dio i redactor del diari *Avui*; Xavier Pericay, coautor del llibre *Verinosa llengua*; Ferran Toutain, autor de les primeres orientacions lingüístiques de TV3 i coautor de *Verinosa llengua*; Ivan Tubau, professor de periodisme a la Universitat de Bellaterra i autor de *El català que ara es parla* i *Paraula viva contra llengua normativa*. Aquest últim és considerat com "el més espanyolista" dels quatre. En aquest sentit, Ricard Fité s'ha distanciat de Tubau, en declaracions a EL TEMPS, "pel seu discurs ideològic".

De l'altra banda hi ha els *heavy* o, sense ells, "partidaris del català genuí". Maria Lluïsa Pazos n'ha estat l'element més irident, però hi podem comptar homes com Modest Prats o Ramon Aramon, de la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta institució ha estat qualificada pels *light* de "censora". L'aparició de *La menaça del català light* ha atiat el foc de la polèmica: un destacat membre dels *light* ha declarat al nostre setmanari que Maria Lluïsa Pazos "és una indocumentada i una histèrica".